

20. februar 2023 kl 05:00

Debat

Social Talks: Vi har masser viden om udsatte børn og unge. Hvorfor sætter vi den ikke i spil?

Der findes allerede masser af forskning om udsatte børn og unge, og der bliver hele tiden produceret mere. Desværre er vi for dårlige til at sætte den viden i spil, og her kan børneområdet lære meget at sundhedsvæsenet, skriver Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt.

Hvis vi skal udnytte den viden, vi har om udsatte børn og unge, skal vi koble uddannelses- og efteruddannelsessystemet bedre sammen. Her kan børneområdet med fordel se mod sundhedssektoren, skriver Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt. Foto: Thomas Lekfeldt/Ritzau Scanpix

Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt

Medstiftere, Social Talks

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

I et debatindlæg i Altinget 9. februar 2023 kalder Camilla Wang, forkvinde for Danske Professionshøjskoler, Ditte Brøndum, næstformand i Dansk Socialrådgiverforening, og David Adrian Pedersen, formand for De Anbragtes Vilkår, på mere forskning på området for udsatte børn og unge.

Deres påstand er, at mere viden på området vil føre til bedre indsatser. Men i Social Talks vil vi lidt polemisk påstå, at det ikke er mangel på viden, der er det største problem, men derimod at al den viden, vi producerer, ikke kommer ud og virker.

Selvfølgelig skal vi skabe bedre viden på området, men hvis den viden, vi bruger milliarder af kroner på at producere, ikke kommer ud og virker, så kan det jo i og for sig være ligegyldigt.

Viden finder ikke vej til praktikere

Vi ved allerede en hel masse om målgruppen og hvordan de klarer sig. Det er ikke opløftende læsning, særligt i forhold til anbragte og tidligere anbragte børn og unge. Vi ved også en masse om de problematikker, der er i den fiktive case, de indleder deres debatindlæg med: En enlig mor med ADHD og misbrugsproblemer på kontanthjælp får anbragt sin søn, der er stærkt udadreagerende. Anbringelsen bryder sammen.

Selvfølgelig skal vi skabe bedre viden på området, men hvis den viden, vi bruger milliarder af kroner på at producere, ikke kommer ud og virker, så kan det jo i og for sig være ligegyldigt

Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt, Medstiftere af Social Talks

Forfatterne mener, at det sker, fordi vi ikke ved nok om disse problematikker. Vores påstand er, at vi faktisk har stor viden om ADHD, misbrug, udadreagerende adfærd med videre, men at denne viden ikke finder vej ud til plejeforældre, pædagoger, lærere eller socialrådgivere. Det på trods af at en lang række aktører på børneområdet løbende udgiver rapporter, notater, portaler og pixi-bøger om al den viden, der er tilgængelig. Den bliver bare ikke brugt.

FTF lavede i 2014 en undersøgelse blandt sine medlemmer (blandt andre pædagoger, lærere og socialrådgivere) omkring videndeling og efteruddannelse på arbejdspladserne. Undersøgelsen viste, at medarbejdere finder det svært at få overblik over den tilgængelige viden, at de i stor stil efterspørger, at videndeling (introduktion af ny viden) bliver varetaget på arbejdspladsen, og at hovedkilden

til den nye viden, de får, er personlige relationer både på og udenfor arbejdspladsen.

I de ni år, der er gået siden undersøgelsen, er der ikke skabt egentlige tiltag for at imødekomme den stigende mængde af viden.

Viden er i eksponentiel vækst

Vi har et uddannelses- og efteruddannelsessystem, der eksisterer afkoblet og i en form for parallelverden til praksis. Nyuddannede pædagoger, lærere og socialrådgivere ryger direkte fra skolebænken ud i en praksis, hvor kravene og presset er tårnhøjt, og mange knækker nakken kort tid efter.

Samtidig bliver efteruddannelse primært anvendt som et individuelt gode, der står til rådighed for dem, der er engageret og hopper højest. Det bliver brugt af ledere til at fastholde vigtige medarbejdere og tjener ikke det formål at få viden frem, hvor den kan gøre en forskel for udsatte børn og unge. Det er en individuel ret og et individuelt gode, der ikke løfter arbejdspladsens samlede habitus og formåen.

Mængden af viden vokser eksponentielt, det vil sige, at den regelmæssigt fordobles. Efter 2. verdenskrig er antallet af videnskabelige artikler vokset 8-9 procent om året. Den samme vækst oplever vi nu også på børneområdet, hvor eksempelvis professionshøjskolerne bidrager med stadigt mere forskning. Der kommer hele tiden mere viden til, om vi vil det eller ej. Udfordringen handler altså også om, hvad vi gør med al den viden.

Den voksende mængde af viden på børneområdet burde være afspejlet i den måde, vi kobler uddannelses- og efteruddannelsessystemet til praksis

Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt, Medstiftere af Social Talks

Den voksende mængde af viden på børneområdet burde være afspejlet i den måde, vi kobler uddannelses- og efteruddannelsessystemet til praksis. Vores nuværende system er desværre mere en flaskehals, hvor stadigt mere viden får stadigt sværere ved at finde vej ud i praksis. Der er med andre ord en meget ringe kapacitet til at omsætte og anvende ny viden i praksis på børneområdet. Hvis den voksende mængde af forskning på børneområdet reelt skal skabe impact, skal vi gå strukturelt til værks.

Lad os inspirere af sundhedsvæsnet

I Social Talks opfordrer vi aktørerne på børneområdet til at se mod sundhedsvæsnet. Her er der en langt større kapacitet til at omsætte viden. På sundhedsområdet bliver man først og fremmest færdiguddannet ude i praksis. Man består ikke en eksamen i karkirurgi på skolebænken og begynder at lave bypassoperationer på sin første dag på arbejdet.

Både sygeplejersker og læger arbejder i flere år i uddannelsesstillinger, der kræver løbende efteruddannelse. Det er ikke et individuelt ansvar, men derimod et ansvar, der både påhviler organisationen, klinikkens ledelse og kollegerne. Der er en struktur for det. Uddannelse og efteruddannelse er en kollektiv proces, der understøtter, at hele arbejdspladsen har kapacitet til at indoptage ny viden.

De praktiserende læger skal løbende efteruddanne sig for at holde sig opdateret på nyeste viden. Det er et krav, hvis de vil opretholde deres ret til at drive en lægepraksis. Det kaldes Systematisk Efteruddannelse.

Det efteruddannelsesprogram bliver til i en proces, hvor både de praktiserende læger bliver spurgt om, hvilken viden de savner, og hvor regionerne inddrager de udfordringer, der kan afsløre videnshuller i primærsektoren. Eksempelvis gennem statistikker for bestemte typer af indlæggelser, behandlingsforløb med videre. Der er hvert år en politisk forhandling, hvor de Praktiserende Lægers Organisation (PLO) og regionerne når til enighed om, hvilke kurser der skal ind i det kommende års program.

“

Den samlede mængde viden på børneområdet er langt mindre end på sundhedsområdet, men vidensproduktionen følger den samme eksponentielle kurve. At se mod sundhedsområdet er derfor som at se ind i fremtiden for børneområdet.

Andreas Rønne Nielsen og Niels Christian Barkholt, Medstiftere af Social Talks

Et af de centrale efteruddannelsesformater, som PLO udbyder, hedder Systematisk Gruppebaseret Efteruddannelse (SGE). Det er et populært format blandt de praktiserende læger, fordi de selv afvikler kurserne ude i klinikkerne eller i grupper af praktiserende læger, hvor og hvornår det passer dem. For at disse selvafviklede kurser tæller som Systematisk Efteruddannelse forudsætter det, at det bliver afviklet af en praktiserende læge, der er certificeret Facilitator. I dag er mere end 15 procent af de praktiserende læger certificerede facilitatorer.

Når det giver mening at se mod sundhedsvæsnet, så skyldes det, at sundhedsvidenskaberne er langt mere modne, fordi den videnskabelige produktion har stået på i århundreder. Derfor har man haft længere tid til at udvikle den strukturelle kapacitet til at udbrede og omsætte ny viden.

Den samlede mængde viden på børneområdet er langt mindre end på sundhedsområdet, men vidensproduktionen følger den samme eksponentielle kurve. At se mod sundhedsområdet er derfor som at se ind i fremtiden for børneområdet.

Viden kan ikke stå alene

Selvom vi er helt enige i de tre debattørers analyse af, at der mangler viden, og at den skal skabes helt tæt på praksis, så vil vi altså opfordre til, at vi begynder at bruge kræfter på at øge områdets kapacitet til at omsætte ny viden.

I den proces skal vi være villige til at sluge nogle kameler, for hvis vi virkelig skal lykkes med at forbedre udsatte børn og unges fremtidsudsigter, så forudsætter det også, at vi tør reformere uddannelses- og efteruddannelsessystemet på børneområdet, så vi får omsætning af viden helt ud i daginstitutioner, skoler, familieafdelinger, opholdssteder, med videre.

I Social Talks efterlyser vi to strukturelle tiltag, hvis vi skal få mere gavn af den viden, vi producerer:

- 1 Omlæg professionsuddannelserne, så de studerende færdiguddanner sig i praksis frem for på skolebænken. Lav eksempelvis uddannelsesstillinger. Det vil også tvinge arbejdspladserne til løbende at forholde sig til den faglige udvikling på en helt anden måde. Det vil klæde de fagprofessionelle langt bedre på til en verden med mere og mere viden, og det vil bidrage til, at meget mere viden kommer ud i praksis og tilbage til uddannelsesinstitutionerne og forskningen.
- 2 Gør efteruddannelse til et krav og ikke bare et gode. Se mod de praktiserende læger og stil krav til løbende efteruddannelse. Stil den til rådighed på arbejdspladsen i arbejdstiden. Inddrag praktikerne i at udvikle efteruddannelses tilbuddene, så de i højere grad afspejler de oplevede udfordringer og videnshuller i praksis.

Hvis vi alene fokuserer på at producere mere viden, så ændrer vi som det vigtigste ikke på livsmulighederne for udsatte børn og unge, måske tværtimod. For så bruger vi en masse ressourcer på aktiviteter, der primært kommer forskerne, underviserne og konsulenterne til gavn.